

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
1. Zabezpieczenie na starość w ujęciu teoretycznym	15
Wprowadzenie	15
1.1. Istota i sposoby zabezpieczenia na starość	16
1.2. Naturalne zabezpieczenie starości	23
1.2.1. Cechy, rodzaje i przyczyny transferów międzypokoleniowych	25
1.2.2. Potomstwo jako zabezpieczenie na starość	30
1.3. Państwowy system zabezpieczenia emerytalnego	32
1.4. Prywatne zabezpieczenie emerytalne	38
Podsumowanie	45
2. Współczesne zabezpieczenie emerytalne – ewolucja, uwarunkowania	47
2.1. Ewolucja systemów zabezpieczenia na starość	47
2.1.1. Rys historyczny	47
2.1.2. Współczesne systemy emerytalne	51
2.2. System zabezpieczenia emerytalnego w Polsce	57
2.2.1. Rozwój systemu zabezpieczenia emerytalnego w latach 1999–2015 ..	57
2.2.2. Uwarunkowania funkcjonowania systemu emerytalnego w Polsce ...	61
Podsumowanie	68
3. Kompetencje i motywacja w zakresie planowania zabezpieczenia emerytalnego	70
Wprowadzenie	70
3.1. Determinanty postaw i zachowań gospodarstw domowych wobec zabezpieczenia emerytalnego w świetle badań empirycznych	72
3.2. Metodyka własnych badań empirycznych	84
3.2.1. Metody zbierania danych	85
3.2.2. Metody analizy danych	88
3.3. Świadomość potrzeby zabezpieczenia emerytalnego	90
3.4. Wiedza o zabezpieczeniu emerytalnym	100
3.4.1. Wiedza subiektywna i obiektywna	100
3.4.2. Poziom wiedzy o zabezpieczeniu emerytalnym – wyniki badań	103
3.4.3. Źródła informacji a poziom wiedzy o zabezpieczeniu emerytalnym ..	109
3.5. Motywy oszczędzania na zabezpieczenie emerytalne	114
3.5.1. Motywy oszczędzania	114

3.5.2. Motywy oszczędzania na zabezpieczenie emerytalne – wyniki badań	115
Podsumowanie	118
4. Postawy wobec zabezpieczenia na okres starości	121
Wprowadzenie	121
4.1. Postawy wobec transferów międzypokoleniowych w rodzinie	122
4.1.1. Dzieci jako zabezpieczenie starości – wyniki badań	123
4.1.2. Spadek jako element transferów międzypokoleniowych	127
4.1.3. Motyw spadku a postawy wobec potomstwa	131
4.2. Delegowanie odpowiedzialności za zabezpieczenie emerytalne	133
4.3. Czas jako przesłanka zachowań gospodarstw domowych	140
4.4. Model postaw wobec zabezpieczenia na okres starości	148
4.4.1. Założenia metodyczne modelu	148
4.4.2. Model postaw – wyniki analizy czynnikowej	150
4.4.3. Determinanty postaw wobec zabezpieczenia na okres starości	154
4.4.4. Postawy wobec zabezpieczenia na okres starości – segmentacja	159
Podsumowanie	161
5. Dodatkowe oszczędzanie na zabezpieczenie emerytalne	163
Wprowadzenie	163
5.1. Determinanty i modele zachowań gospodarstw domowych w zakresie dodatkowego oszczędzania na zabezpieczenie emerytalne	164
5.1.1. Determinanty demograficzno-ekonomiczne i psychograficzne	165
5.1.2. Determinanty związane z systemem zabezpieczenia emerytalnego ...	167
5.1.3. Postawy wobec zabezpieczenia emerytalnego a oszczędzanie	168
5.1.4. Oszczędzanie na zabezpieczenie emerytalne – model zachowań gospodarstw domowych	169
5.2. Plany oszczędzania na zabezpieczenie emerytalne	172
5.3. Bariery dodatkowego oszczędzania na zabezpieczenie emerytalne	178
Zakończenie	183
Załącznik 1. Charakterystyka próby badawczej (badania K77)	189
Załącznik 2. Ważniejsze dane dotyczące systemu zabezpieczenia emerytalnego w Polsce	192
Załącznik 3. Zmienne objaśniające wykorzystane w modelowaniu zachowań gospodarstw domowych	194
Załącznik 4. Analiza niezależności i V-Cramera	197
Załącznik 5. Postawy i zachowania w zakresie zabezpieczenia emerytalnego – przykłady badań światowych	202
Bibliografia	205
Spis tabel, wykresów i rysunków	224